Святченко Віталій Миколайович,
здобувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Національної академії внутрішніх справ

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДКУПУ ОСОБИ, ЯКА НАДАЄ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ

Починаючи з 2010 р., коли набули чинності згадувані вище зміни до КК України, пов'язані з розширенням поняття корупції, офіційна судова статистика почала відображати дані щодо кількості злочинів, передбачених відповідними статтями, та кількості осіб, засуджених за них. Згідно з даними, викладеними на офіційному сайті «Судова влада України» (court.cov.ua), у 2010 р. за статтями 365-2, 368-4, 232-1 не було засуджено жодної особи, і лише 92 одну особу було притягнуто до адміністративної відповідальності за ст. 163-9 Кодексу про адміністративні правопорушення України. У 2011 році за згаданими статтями було засуджено 2 особи (по одній за кожною із статей), у 2012 р. – 6 осіб, у першому півріччі 2013 р. – 3 особи, а також одну особу також було притягнуто за ст. 163-9 КпАП [1].

За даними Єдиного звіту про кримінальні правопорушення по державі за 2013 рік всього на обліку у правоохоронних органах знаходилось 72 кримінальних провадження за ознаками злочину, передбаченого ст. 365-2 КК, та 21 кримінальне провадження за ознаками злочину, передбаченого ст. 368-4 КК. З них з обвинувальними актами до суду було направлено лише 6 та 11 кримінальних проваджень відповідно [2].

Практично не змінились статистичні показники за цими злочинами й у 2014 році. Так, згідно даних Єдиного звіту про кримінальні правопорушення по державі за січень-грудень 2014 року, у правоохоронних органах обліковувалось 68 кримінальних проваджень про злочин, передбачений ст. 365-2 КК. З них лише 5 кримінальних проваджень було передано до суду з обвинувальним актом. Відносно злочину, передбаченого ст. 368-4 КК, у згаданому вище Єдиному звіті

містяться дані про перебування на обліку 18 кримінальних проваджень, з яких у 13 провадженнях особам було вручено повідомлення про підозру, і лише 10 з них було передано до суду з обвинувальним актом [2].

Зазначена статистична звітність, на жаль, не відображає дані про характер та суб'єкти злочинів, за якими відкривались кримінальні провадження за статтями 365-2 та 368-4 КК, тому безпосередньо з неї неможливо встановити, скільки з переданих до суду кримінальних проваджень стосувались злочинів, вчинених нотаріусами чи щодо нотаріусів.

Зокрема, за даними офіційної судової статистики за 2014 рік, у цьому році за ч. 3 ст. 365-2 КК була засуджена 1 особа (за рештою частин ст. 365-2 93 КК – жодної особи), за ч. 1 ст. 368-4 КК – 1 особа, за ч. 3 ст. 368-4 КК – 3 особи, за ч. 4 ст. 368-4 КК – 5 осіб. Єдиний реєстр судових рішень у відповідні період містить вироки за статтями 365-2 та 368-4 КК, які ухвалювались як щодо нотаріусів, так і щодо інших осіб, які здійснюють професійне незалежну діяльність у сфері надання публічних послуг – арбітражних керуючих, оцінювачів, експертів тощо. При цьому кількість нотаріусів, засуджених за згаданими статтями КК, щороку залишається невеликою – не більше 10–15 осіб.

Враховуючи те, що станом на березень 2015 року в Україні нараховується близько 7500 нотаріусів, з яких 5694 – приватні нотаріуси, - можна констатувати, що до злочинних дій, що охоплюються складами злочинів, передбачених ст. 365-2 та 368-4 КК, вдаються менше 0,2 відсотка нотаріусів.

По відношенню до загальної кількості відкритих кримінальних проваджень щодо злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, кількість кримінальних проваджень щодо злочинів, передбачених статтями 365-2 та 368-4 КК, також становить від 0,04 до 0,14 відсотка.

Підкреслюється, що офіційна статистична звітність не дає вичерпної, постійної, систематизованої інформації про кількість злочинів даної категорії , а також статистична звітність не відображає дані про характер та суб'єкти злочинів, за якими

відкривались кримінальні провадження за статтями 365-2 та 368-4 КК.

Список використаних джерел

1. Саламатова М. В. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам у сфері нотаріальної діяльності :. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / М. В. Саламатова ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2015. – 241 с.

2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://court.gov.ua/ sudova_statystyka.